

Å ha et arbeid eller en annen givende dagaktivitet er en viktig og betydningsfull del av voksenlivet. Personer med utviklingshemning blir gjerne uføretrygdet i ung alder, men mange har likevel en restarbeidsevne som bør utnyttes både av hensyn til dem selv og samfunnet. De har behov for å føle at de bidrar i samfunnet, og de har behov for fellesskap med andre på dagtid.

Ansvarsreformen fra 1991 hadde som intensjon at personer med utviklingshemning skulle inkluderes i samfunnet på alle livets arenaer. Dette gjaldt også arbeidslivet. De første årene etter reformen satset man en del på dette. Nye NAV-tiltak ble innført, og det ble arbeidet mot en inkludering i arbeidslivet. Men nå har utviklingen snudd; antall personer med utviklingshemning i arbeid er på sitt laveste nivå noensinne etter Ansvarsreformen. Og det står heller ikke så bra til med dagsentertilbudene som er alternativet hvis man ikke får innpass i skjermet sektor.

De fleste personer med utviklingshemning som er i arbeid, har en VTA (varig tilrettelagt arbeid)-plass. Vi ønsker imidlertid å vise eksempler på inkludering på ordinære arbeidsplasser, for det skulle være mulig for mange! For å kunne gjøre et nyttig arbeid, er relevant opplæring viktig. Alt for mange ungdommer med utviklingshemning står igjen etter videregående skole uten noe kompetansebevis som kan gi dem innpass i arbeidslivet. I Østfold startet det første opplæringskontoret for VTA-bedrifter i regi av fylkeskommunen. Det administrerer lærekandidatordningen for bl.a. personer med utviklingshemning. Dermed fokuseres det på en systematisk yrkesrettet utdanning i videregående skole også for ungdom med utviklingshemning.

Mange personer med utviklingshemning ønsker å arbeide på ordinære arbeidsplasser. NAV-tiltakene AB (arbeid med bistand), og lønnstilskudd burde kunne gjøre dette mulig. Pga. tiltakenes nåværende utforming og praktisering er det dessverre ofte vanskelig å bruke dem for vår målgruppe. Her er det behov for endringer! Men selv med situasjonen i dag er det mulig å få det til for enkeltpersoner.

I dette nummeret av Rapport omtaler vi prosjektene «Ny Jobb» og «Doorways» hvor arbeidstakere med utviklingshemning arbeider på ordinære arbeidsplasser. Vi ønsker at leseren skal få innblikk i strategier og verktøy som brukes. Vi omtaler også det store pågående prosjektet KLAP i Danmark. Det dreier seg om å ta målgruppen vår på alvor og i stort omfang gi dem innpass på vanlige arbeidsplasser ut fra den enkeltes motivasjon. Landsforeningen LEV har med KLAP har skapt en modell som gir mening og overskudd både for den enkelte og for samfunnet. Det hadde vel vært en idé til etterfølgelse i Norge? ● ● ●

Gro Marit Rødevand